

Список використаних джерел:

1. Бондар Т.О. Видатний марбурзький макаренкознавець: нарис про Гьотца Хілліга / Т. О. Бондар // Постметодика. – 2011. – № 3. – С. 13–17.
2. Гетманец М. Ф. Стаття о Макаренко педагоге и писателе / М. Ф. Гетманец, И. О. Гетманец. – Харьков : Майдан, 2013. – 170 с.
3. Кумарин В. Уроки Марбурга: Заметки с международного симпозиума, посвященного творчеству А. С. Макаренко / В. Кумарин // Учит. газета. – 1989. – № 58. – С. 3.
4. Фролов А.А. А.С. Макаренко в СССР, России и мире: историография освоения и разработки его наследия (1939–2005 гг., критический анализ) / А. А. Фролов. – Нижний Новгород : Изд-во Волго-Вятской академии гос. службы, 2006. – 417 с.

Коваль Д.С.

здобувач,

*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини*

ПРАВОВА АКТИВНІСТЬ, ДІЯЛЬНІСТЬ, ПОВЕДІНКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ

Правова активність і діяльність майбутнього учителя інтегрує всі види освітньої та практичної діяльності, націлюючи їх на поетапний розвиток правової культури студентів в процесі засвоєння змісту основної освітньої програми. Важливим є забезпечення переходу активності студентів в розгляді правових аспектів професійної діяльності з зовнішнього контролю у внутрішній («локус-контроль»).

Стає очевидною вагома значимість у формуванні правової культури студентів правової активності, що характеризує їх спрямованість або на ствердження правових норм, або на їх порушення. Правова активність проявляється в діяльності студента, яку вони здійснюють за особистою ініціативою, на глибоке переконання, а не тільки тому, що це входить в коло обов'язків. У зв'язку з цим вона служить мірилом наявності правової культури студента, соціальної цінності рівня розвитку і сформованості його правосвідомості.

На погляд О. Назарової, можна констатувати те, що правова активність являє собою найбільшу цінність в сучасних умовах як форма правової поведінки, що виражається у визнанні високого престижу права, найбільш ефективної реалізації прав, свобод і обов'язків. Рівень правової активності особистості містить інформацію про ступінь її готовності до здійснення виконуваної нею правової ролі і дає уявлення про характер поведінки студента у правовій сфері, дозволяє вивчати, порівнювати діяльність суб'єктів [3, с. 85].

Вона характеризується такими ознаками, як прояв у дії, позитивне ставлення до права, усвідомлене застосування правових норм у професійній діяльності, збагачення правового досвіду. Правова активність майбутнього педагога передбачає вплив на його правову позицію, яка в свою чергу визначає правомірність поведінки. Для формування правової активності, на думку М. Даудова, потрібна активізація позааудиторної діяльності майбутніх педагогів та посилення її правової спрямованості, участь в правовому житті свого колективу в якості організатора і координатора, а також його діяльність щодо виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню проступків і їх попередження [1, с. 56].

До показників сформованості правової активності особистості О. Назарова відносить: дотримання прав інших людей і вимогу поваги власних прав та інтересів, виражених у використанні законних способів їх захисту і цивілізованих способів вирішення конфліктів; добровільне і сумлінне виконання студентами своїх обов'язків; прагнення підвищувати рівень своєї правової грамотності; принципова позиція щодо дотримання норм іншими людьми; нетерпимість до ущемлення прав та інтересів інших людей; повагу до своєї гідності та інших людей; участь в громадських справах (виконання правових доручень) і діяльності органів самоврядування [3, с. 85].

У зв'язку з цим в характеристиці правової активності виділяються рівні, у визначенні яких враховувалися такі ознаки: готовність до активної правової діяльності і мотиви участі студентів в ній.

На високому рівні правової активності студенти цілком готові до різноманітної правовиховної та організаторської діяльності, проявляють ініціативу, самостійність, творчість. Їх мотивація різноманітна і відрізняється позитивною соціальною значимістю. Вони мотивують свою участь в діяльності стійким інтересом до неї, а також іншими мотивами високого соціального порядку.

На середньому рівні правової активності студенти в змозі здійснювати від одного до двох видів елементарної правовиховної роботи з учнями, беруть участь в цій діяльності, оскільки вона стала, наприклад, нормативно-обов'язковою в освітньому закладі.

На низькому рівні правова активність студентів така, що вони можуть виконувати лише окремі найпростіші громадські доручення. Їх мотивація проста – доручення потрібно виконувати, тому що «змушують» це робити.

Сформованість правової активності – показник високого рівня сформованості правової культури особистості. Одиницею аналізу правової культури студента виступає, на наш погляд, його правова діяльність, конкретні правові дії.

Правову діяльність Л. Николаєва визначає як систему дій і операцій по цілеспрямованій зміні і перетворенні правового життя суспільства, заснованого на свідомому виборі мети, що охоплює всю сферу правових відносин. Активна правова діяльність характеризується широким спектром наявних у особистості способів поведінки в правовій сфері, які нею використовуються і можуть бути успішно реалізовані. Особистість з пасивною правовою позицією не володіє достатнім досвідом здійснення способів діяльності в правовій сфері [4, с. 65].

Правомірною слід вважати таку діяльність педагога, яка, по-перше, знаходиться в точній відповідності з вимогами закону й інших нормативно-правових актів, по-друге, здійснюється в межах позначеної державою компетентності педагога, по-третє, ставить за мету захист прав і законних інтересів дитини.

Щоб поведінка педагога була правомірною, необхідна відповідність між тим, що від нього вимагається, і тим, чим він володіє для вирішення правової проблеми.

Обмежуючись рамками публікації, ми не ставимо завдання вивчення правової діяльності студентів у всіх сферах правового регулювання, але вважаємо за необхідне розглянути діяльність поведінки студентів в загальному плані, як одному з основних показників правової культури студентів. Про рівень правової культури можна судити за характером правової поведінки.

О. Назарова вважає, що правомірна поведінка виявляється у дотриманні традицій, що складаються суспільними відносинами і відповідно (не суперечить) позитивному праву (закону, прецеденту тощо), який визнається справедливим в конкретному суспільстві в певний час [3, с. 83].

Правомірна поведінка – це поведінка суб'єкта, що збігається з вимогами права, відповідно правовим розпорядженням, що не суперечить нормам права, не заборонене правом, за правовою нормою [5, с. 72].

Громадські правила поведінки закріплені в неписаних нормах суспільства, тобто моралі. Соціальні правила поведінки закріплені в нормах права, які неодмінно повинні бути відомі особистості, зрозумілі і усвідомлені нею [2, с. 69].

Таким чином, про рівень правової культури майбутнього педагога можна судити за характером правомірної поведінки, а оцінювати якість правової освіти необхідно за рівнем сформованості мотивації на правомірну поведінку і рівнем соціально-правової активності студента.

Оцінюючи вчинки людини через призму права, поведінка може бути правомірною, неправомірною (протиправною) і юридично байдужою. Остання ніяких правових наслідків не породжує і ніяким юридичним оцінкам не підлягає. До правової поведінки належать тільки два види правомірної і протиправної, і суть їх полягає в дотриманні вимог правової норми або ж в її порушенні [4, с. 63].

У правомірності поведінки проявляється стан розвитку правових знань і відносин до норм права. Рушійною силою такої поведінки стає спрямованість особистості студента, його цілі, потреби, мотиви, життєві позиції.

Правомірній поведінці студента притаманні такі показники: особиста старанність, дисциплінованість; повага до норм права, законів, чітке, усвідомлене, переконання дотримання вимог законів, непримиренність до порушників законності.

Ми характеризуємо правову поведінку згідно з рівнями. На високому рівні студент завжди вміє знайти правильний правовий критерій для вибору оптимального особистого вчинку і від інших, з якими б неприємностями це не було пов'язано, вимагає правомірної поведінки і вірних суджень від інших осіб (соціально значуща поведінка). На середньому рівні студент досить вимогливий до себе, але недостатньо вимогливий до правової поведінки оточуючих (конформістська поведінка). На низькому рівні студент не завжди відрізняється правовою зрілістю в судженнях і вчинках, правомірна поведінка забезпечується через страх перед законом і гласністю (маргінальна поведінка).

Правова активність, діяльність, поведінка майбутнього учителя передбачають наявність навичок та вміння адекватно застосовувати положення закону в реальних життєвих ситуаціях; у професійній

діяльності; вироблення звички дотримання правових норм; вибір правильного, з погляду правових вимог суспільства, варіанта поведінки та вчинення відповідних вчинків; вміння і навички відстоювати свої законні права та інтереси, а також інтереси інших осіб і суспільства в цілому; сформованість соціально-правової активності як завершальної стадії формування правової культури особистості; готовність студентів, майбутніх фахівців, до діяльності в соціумі.

Список використаних джерел:

1. Даудов М. Г. Формирование правовой компетентности студентов педагогического вуза : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Махачкала, 2017. 231 с.
2. Мотехина М. В. Правовая подготовка будущего учителя в учебном процессе педагогического вуза : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. Тула, 2000. 223 с.
3. Назарова О. Ю. Теоретические аспекты и методика повышения качества правового образования будущих педагогов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Томск, 2004. 256 с.
4. Николаева Л. Н. Формирование правовой культуры студентов : дис.... канд. пед. наук : 13.00.08. Смоленск, 2005. 219 с.
5. Шайдуров А. А. Педагогические условия развития правовой культуры будущих учителей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. Екатеринбург, 2001. 211 с.

Рябокін А.О.

аспірант,

Полтавський національний педагогічний університет

імені В.Г. Короленка

РИМО-ІРЛАНДСЬКА СПАДЩИНА В ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ШКІЛЬНОГО ЦИКЛУ ТА ЇЇ ПРОЕКЦІЯ НА СУЧАСНІСТЬ

Як нам відомо, в Імперії Карла Великого діяли не лише «капітульні» й монастирські школи. Алкуїн Йоркський виступив ініціатором відкриття тут школи-палаціуму для дітей імператора та франкської знаті. Школа-палаціум, га відміну від монастирських і «капітульних» шкіл, мала забезпечити поєднання світської і релігійної освіти з тією метою,